

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DOSAR NR.2491/2/2015

SENTINȚA CIVILĂ NR.2285
ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN DATA DE 18.09.2015
CURTEA CONSTITUITĂ DIN:
PREȘEDINTE: MARCHIDAN ANDREEA
GREFIER: CONSTANTIN DOINA

Pe rol pronunțarea asupra acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității** în contradictoriu cu pârâțul **Badea Ion**, având ca obiect acțiune în constatare.

Dezbaterile în fond și susținerile părților au avut loc în ședința publică din data de 11.09.2015, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată care face parte integrantă din prezenta sentință, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 18.09.2015, când, în aceeași compunere, a hotărât următoarele:

CURTEA

Deliberând asupra cauzei de contencios administrativ de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București-Secția a VIII a de Contencios Administrativ și Fiscal la data de 23.04.2015, reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității** a solicitat să se aprecieze asupra calității de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârâțul **Badea Ion**.

În motivarea cererii, s-au arătat următoarele:

În fapt, prin cererea nr. P 5185/09/17.11.2009, adresată C.N.S.A.S. de cotidianul „Evenimentul zilei”, s-a solicitat verificarea sub aspectul constatării posibilei calități de lucrător al Securității, în ceea ce îl privește pe domnul Badea Ion, membru fondator al Asociației Profesionale a Detectivilor Particulari Privăți.

Așa cum rezultă din cuprinsul notei de constatare nr. Dl/1/222/28.01.2014, precum și al înscrisurilor atașate acțiunii, pârâțul Badea Ion a fost angajat al fostei Securități, având gradul de locotenent în cadrul Unității Speciale de Luptă Antiteroristă (1987-1989).

În această calitate, domnul Badea Ion i-a urmărit informativ pe titularii dosarelor menționate în acțiune, respectiv pe d-na C.D.T., motivat de „clarificarea suspiciunilor referitoare la natura relațiilor celei în cauză cu cetățenii străini, îndeosebi cu D.V. și dacă prin aceste relații s-au cauzat prejudicii companiei Tarom”, și pe d-na I.C., justificat de faptul că „șeful Agenției Centrale Tarom, N.F., ar fi afirmat că este posibil ca I.C. să rămână ilegal în străinătate”, precum și de faptul că „la 13.08.1988 s-a primit o anonimă din partea unei pasagere nemulțumite/.../și care afirmă că I.C. și-ar pregăti rămânerea ilegală în S.U.A.”

a) Motivul menționat, ce a determinat pârâțul ca în anul 1986 să propună deschiderea unui dosar de urmărire informativă a dnei C.D.T., are ca temei evenimentele semnalate începând cu anul 1983, când „/.../ a fost semnalată în mod repetat că, cu ocazia deplasărilor în interes de serviciu în străinătate, îndeosebi în Belgia, avea o comportare

necorespunzătoare, întreținea relații neoficiale cu D.V., directorul firmei <Maxitours>, nu respecta indicațiile primite din partea oficiului nostru diplomatic de a merge la tratative numai însoțită etc. Ca urmare, în urma intervențiilor noastre, a fost mutată de pe spațiul Belgia în anul 1984. Cu toate acestea, C.D.T. a continuat să aibă o conduită necorespunzătoare pe timpul deplasărilor în exterior, întreținând mai departe legături neoficiale cu cetățeni străini despre care nu informa. Astfel, în 1986 a fost semnalată cu comportare neadecvată și cu relații cu cetățeni străini pe timpul efectuării unei deplasări în Grecia și Israel. Precizăm că în anul 1980, cea în cauză a fost recrutată în calitate de informatoare de către Direcția a III-a pe bază de material compromițător, fiind folosită în d.u.i. (dosar de urmărire informativă - n.n.) <Victor> până în luna iulie 1986."

Activitățile desfășurate de către pârât rezultă, în primul rând, din notele de analiză a dosarului de urmărire informativă „Coțofana” (numele conspirativ de urmărire al dnei C.D.T.), documente întocmite și semnate olograf de către acesta, în finalul cărora propune o serie de sarcini și măsuri, pe baza celor constatate prin dirijarea rețelei informative, în baza măsurilor de tehnică operativă de interceptare a convorbirilor telefonice și a măsurilor de interceptare a corespondenței.

De asemenea, participarea pârâtului la instrumentarea dosarului privind urmărirea informativă a numitei C.D.T. rezultă indubitabil și din conținutul următoarelor documente:

-nota informativă, datată 30.01.1989, notă preluată conform antetului de către pârât, în care acesta menționează „materialul a fost furnizat ca urmare a instructajului efectuat și va fi exploatat în d.u.i. <Coțofana>” (dosar I 543407, voi. 1, f. 113);

-raportul, datat 14.08.1989, întocmit și semnat olograf de către pârât, în cuprinsul căruia pârâtul, raportat la „o informație referitoare la relațiile existente între RM, cetățean pakistanez și două lucrătoare la Agenția Centrală Tarom, respectiv CD. și M.L.” propune măsuri de verificare a acestei informații, dintre care: „Rețeaua informativă: sursa R.C. de la locul de muncă al CD.T. va fi instruită să stabilească dacă aceasta intră în contact cu RM la venirea acestuia în țară și conținutul discuției purtate; contactarea legăturii oficiale V.T., în scopul depistării unor eventuale intervenții făcute pentru cel în cauză; instruirea surselor <Ingrid>, <Beatrice>, pentru a ne sesiza activitatea celor două lucrătoare și raporturile cu R.M.”; „se va studia cu sprijinul Serviciului 3 conținutul celor două scrisori.”; „Măsuri T.O. (tehnică operativă) de tip I.C.T. (interceptarea convorbirilor telefonice) la telefonul /.../, pentru a stabili în perioada 16 - 19.08.1989 natura discuțiilor purtate de RM. cu cele în cauză.” (dosar I 543407, voi. 1, f. 125).

În acest context, se face precizarea că punerea în aplicare a măsurii interceptării convorbirilor telefonice ale titularului este confirmată de vol. 2 al dosarului 1543407, în care se regăsesc materiale de tehnică operativă din anul 1989, documente pe care figurează indicativul 0620/52/B.I., ce aparține It. BADEA Ion, respectiv filele 14-19.

b) Participarea pârâtului la instrumentarea dosarului privind urmărirea informativă a numitei I.C., în vederea clarificării informațiilor privind intenția acesteia de a „rămâne ilegal în străinătate”, rezultă indubitabil din nota informativă, datată 31.07.1989, preluată de către domnul Badea Ion în calitate de ofițer de legătură al sursei „Anca”, document pe care acesta a notat și semnat olograf următoarea mențiune: „Materialul a fost furnizat ca urmare a instructajului efectuat și va fi exploatat în D.U.I. (dosar de urmărire informativă) <Negustorii>. Sursa se află în anturajul apropiat al obiectivei și a fost instruită să urmărească în continuare comportamentul celei în cauză. Informațiile vor fi verificate și prin sursa <Vivi>.” (dosar I 309818, voi. 1, f. 88).

De asemenea, urmărirea persoanei verificate de către pârât reiese și din nota raport, datată 02.08.1989, din cuprinsul căruia se poate reține activitatea acestuia pe linia clarificării motivului determinant al deschiderii d.u.i. „Negustorii”, respectiv „/.. I am purtat discuții pe tema celei în cauză cu sursele <Anca> (din anturajul apropiat al soților

I.) și <Vivi>, care au afirmat că nu cunosc ca I.C. să fie cunoscută cu probleme la securitate" (dosar 1309818, voi. 1, f. 89).

Față de cele expuse, se arată că fostele cadre de Securitate adoptau o poziție activă în raport cu informatorii, care erau instruiți cu privire la persoana despre care ar fi trebuit să furnizeze informații, cu privire la categoriile de informații care interesau informativ pe linia muncii de securitate, precum și cu privire la modalitatea de obținere a informațiilor.

De asemenea, ofițerii de Securitate - cum este cazul intimatului - luau hotărâri cu privire la folosirea informațiilor primite în procesul de urmărire informativă, generând noi ingerințe în viața privată a celui urmărit.

Încălcarea dreptului la viață privată s-a produs în momentul în care Securitatea, cu aprobarea intimatului, a pătruns în intimitatea persoanei urmărite, obținând informații privitoare la opiniile, intențiile, preocupările și viața sa de zi cu zi, ajungeau să fie cunoscute, în amănunt, de către o autoritate represivă a fostului regim.

În momentul în care informațiile referitoare la preocupările și opiniile unei persoane erau preluate de Securitate și deveneau obiect de lucru al acesteia, pentru motive care nu aveau de a face cu apărarea intereselor naționale, se producea încălcarea dreptului la viață privată.

Nu prezintă relevanță dacă informațiile au fost obținute prin presiuni sau prin mijloace mai puțin violente. Important este faptul că simpla obținere și, mai ales, folosire a unor informații cu caracter personal referitoare la o persoană urmărită de Securitate pentru motive care nu aveau de a face cu apărarea intereselor naționale, ci erau legate de interesele politice ale regimului comunist, constituia o violare a dreptului la viață privată.

De asemenea, e lipsit de importanță și dacă informațiile obținute duceau sau nu la îngreunarea situației celor urmăriți, sau dimpotrivă, duceau la concluzia că cei urmăriți nu aveau opinii critice la adresa regimului.

Importantă este, din perspectiva definiției date de legiuitor noțiunii de lucrător al Securității, imixtiunea arbitrară a autorităților, reprezentate de intimat, în viață personală a celui urmărit. Această împrejurare demonstrează fără echivoc încălcarea dreptului la viață privată (prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice și de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului). Odată ce informații care ar fi trebuit să rămână în sfera privată deveneau obiectul de lucru al autorităților pentru motive lipsite de legătură cu siguranța națională, este dovedită ingerința în viața personală a celui urmărit de către Securitate.

Practica judecătorească a statuat că încălcarea unor drepturi, în sensul art. 2 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008, în forma modificată prin Legea nr. 293/2008, nu presupune în mod obligatoriu existența unor măsuri dure luate împotriva celor urmăriți de Securitate.

Față de cele expuse anterior, consideră utilă următoarea precizare: definiția legală a noțiunii de lucrător nu presupune situațiile în care respectivele persoane (ofițeri, subofițeri) încăleau întregul sistem juridic în vigoare înainte de 1989, ci doar cazurile în care aceștia suprimau sau îngreunau drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Din punctul de vedere al legiuitorului, este irelevant dacă aceste încălcări aveau susținere legală sau regulamentară. Altfel spus, un angajat al Securității care, respectând instrucțiunile din acea vreme, ar fi instrumentat un dosar încălcând, pe motive politice, drepturi și libertăți fundamentale stipulate de Constituția de la acea dată, precum și de normele internaționale, la care România era parte, respectivul se înscria în sfera lucrătorilor Securității, în sensul prevederilor O.U.G. nr. 24/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Așa cum reiese din documentele cuprinse în nota de constatare amintită anterior, activitatea domnului Badea Ion se remarcă prin acțiunile ce au avut ca efect îngreunarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Activitățile desfășurate de către domnul Badea Ion, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngreunat:

- dreptul la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice;

- dreptul la secretul corespondenței – art. 33 din Constituția României din 1965. Pentru argumentele prezentate anterior, consideră că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, pentru a se putea constata calitatea de „lucrător al Securității”.

Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

a) Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989. Or, în speța dată, această condiție este asigurată deoarece pârâtul a fost angajat al fostei Securități, având gradul de locotenent în cadrul Unității Speciale de Luptă Antiteroristă (1987-1989).

b) în calitatea menționată la pct. a), să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată prin acțiunile expuse pe larg anterior.

Așa cum se poate observa, toate măsurile întreprinse de către domnul Badea Ion au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare și la acea dată; acțiunile întreprinse de către pârât au presupus încălcări grave ale dreptului fundamental la viață privată și a dreptului la secretul corespondenței.

În drept, au fost invocate disp. art. 3 lit. y, art. 2 lit. a), art. 8 lit. a), art. 11 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 2, art. 35 alin. (5) lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea Colegiului C.N.S.A.S. nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile art. 194 din noul Cod de procedură civilă.

Pârâtul **BADEA ION** a formulat *întâmpinare*, prin care a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată.

În motivarea *întâmpinării*, s-au arătat următoarele:

În perioada 1987-1989, pârâtul a activat ca ofițer, cu gradul de locotenent în Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă, după ce urmasse un curs de inițiere în munca de informații, cu durată de patru luni. Astfel, se critică susținerea petentei în sensul că ar fi fost un „angajat al Securității”, așa cum se prezintă în actul acuzator. Calitatea acestuia în serviciul intereselor Statului Român, în cadrul unei unități militare ce se ocupa de securitatea națională a fost de militar de carieră, cu gradul de ofițer.

În acest sens, se menționează că acțiunile sale, ca militar și ofițer de informații, au fost în totalitate subsumate legilor în vigoare la acea dată, ordinelor care reglementau activitatea informativ-operativă, prevederilor Statutului Ofițerului, Regulamentului Disciplinei Militare RG 3, ordinelor comandanților unității și ale comandanților direcți. Mai mult, în ciuda faptului că C.N.S.A.S. s-a antepunat în ceea ce privește caracterul evident favorabil celor urmăriți, asupra cărora s-au derulat acțiuni informative „incriminatorii”, precum și în ceea ce privește ilegalitatea măsurilor informativ-operative întreprinse, se arată că, prin atitudinea sa, pârâtul a depus toate diligentele pentru încheierea acțiunilor din Dosarele de Urmărire Informativă (PUI) anterior precizate, care îngădeau persoanele vizate să circule liber, conform solicitărilor profesionale.

Astfel, în ambele situații incriminate, dosarele de urmărire informativă au fost deschise fără implicarea Pârâtului. „COTOFANA”, recrutată de unitatea de contraspionaj a Departamentului Securității Statului (D.S.S.), a fost dirijată în propria sa activitate de informații de Direcția de Informații Externe (D.I.E.). Aceasta a fost preluată ca informator de la D.S.S., deoarece întreținea relații private cu DV, reprezentant al unei firme de turism belgiene, firmă ce derula operațiuni comerciale cu Compania TAROM. DV era urmărit

informativ de către unitatea de contraspionaj amintită, fiind suspect de culegere de informații secrete, ori nedestinate publicității, îndeosebi în ceea ce privește tarifele confidentiale practicate de Compania Tarom pe diferite rute internaționale. Aceste tarife (mult subevaluate) erau în avantajul firmei sale de turism și în detrimentul Statului Român. De altfel, în final, DV a fost determinat de unitatea amintită să părăsească țara. La un moment dat, când cea în cauză nu a respectat indicațiile Oficiului Diplomatic Român, depășind cu intenție cadrul oficial (Ex.: organiza întâlniri la care se prezenta neînsoțită de un oficial consular- ceea ce era interzis prin protocoalele de securitate), U.M. 0920 a semnalat U.S.L.A. faptul că întreține relații neoficiale cu cetățeni străini, cu recomandarea expresă de a fi lucrată în DUI.

Contextul operativ era următorul: COȚOFANA era avizată /autorizată să lucreze cu informații secrete. La momentul acela, Compania TAROM vindea bilete fără să aibă autorizație, doar către un număr redus de agenții. În rest, în exterior, se foloseau agenți de vânzări agreeți deoarece TAROM acționa fără autorizație din partea autorităților statului respectiv (din care proveneau agențiile externe) și a organismelor internaționale de resort, nefiind membră IATA. Acești agenți practicau tarife preferențiale negociate. Dacă partenerii ar fi cunoscut valoarea tarifelor agreeate de companie (TAROM fiind deseori acuzată de practici dumping la nivel internațional), negocierea era anulată, iar prejudiciul adus Statului Român ar fi fost imens. Din aceste motive, o relație privilegiată cu un reprezentant al unei firme de turism presupunea un risc de prejudiciu real adus Companiei, respectiv Statului. Personalul Direcției Aviației Civile (DAvC) era instruit cu privire la administrarea secretului de stat, de serviciu și profesional, despre consecințele divulgării unor date nedestinate publicității și despre relațiile cu cetățenii străini în afara cadrului oficial și aveau semnate angajamente ferme în respectarea acestor norme. Mai mult, prin convenție cu DAVC, în sensul celor menționate, personalului i se acorda aviz de securitate de către USLA. În consecință, lucrătorii DAVC își asumau conștient respectarea acestor reguli, fiind în cunoștință de cauză că, prin încălcarea lor, li se putea ridica avizul menționat, ceea ce însemna că nu mai pot lucra cu date secrete, sau că nu mai pot obține viză de deplasare în străinătate. Aceste obligații erau asumate de personalul DAVC cu toată responsabilitatea și cunoșteau că încălcarea anumitor limite de protocol și operare reprezintă infracțiune.

În consecință, în dosarul de urmărire informativă „COȚOFANA”, activitatea informativ-operativă a locotenentului Badea Ion s-a declanșat la ordin. Ordinul nu putea fi evaluat de către ofițerul de Securitate ca fiind nelegal și nu putea fi contestat, având în vedere că suspiciunile fundamentate atât de UM 0920 cât și de declarațiile surselor erau incriminate de Decretul 408/26.12.1985 privind unele măsuri de apărare a secretului de stat și la modul de stabilire a relațiilor cu străinii, precum și de Legea Secretului de Stat. Or, jurământul prestat de militari prevedea concret: „să respect legile țării, [...] ordinele comandanților”, nerespectarea lor fiind pedepsită de regulamentele militare și de Codul Penal. În plus, activitățile au fost conforme cu Ordinul Ministrului de Interne nr. 00120/1979 și al șefului DSS nr. 00311/1985, primul semnat de eroul național Mihai Pacepa.

În DUI „NEGUSTORII”, instrumentat de Cpt. [REDACTAT], locotenentul BADEA ION avea în responsabilitate serviciul în care activa soția lui Dl. Prin cooperare, în conformitate cu D 00190/1987, au fost obținute informații care au fundamentat închiderea DUI, cu propunerea de a fi clasat cu „ștergerea din evidențele operative”. Ofițerul BADEA ION nu a făcut decât să contribuie la închiderea DUI prin informațiile culese de la propriile surse, fiind evident din conținutul acestora că se urmărea clasarea cazului.

Motivațiile pentru care au fost derulate DUI în ambele cazuri erau certe și se refereau la suspiciuni în legătură cu încălcarea prevederilor legilor în vigoare. Așa cum a arătat, relațiile neoficiale cu cetățeni străini, divulgarea unor informații secrete sau

nedestinate publicității, intenția de a rămâne ilegal în străinătate, însușirea de foloase necuvenite (sume din excedentul de bagaje, cu prejudicierea companiei de stat) erau încriminate de legea română. Divulgarea de secrete, emigrația ilegală, încasarea de foloase necuvenite, sunt pedepsite și în prezent de legea penală, ele neavând nicio legătură cu „interesele politice ale regimului comunist”. Încă din anul 1953, prin Decretul nr. 202, secretele de comerț au fost asimilate secretului de stat, iar art. 251 din Vechiul Cod Penal, pedepsește divulgarea de date și informații care, deși nu constituie secrete de stat, sunt nedestinate publicității, cu închisoare de la 6 luni la 5 ani. În art. 298, același document stipulează că secretul economic este asimilat cu date nedestinate publicității.

Este astfel evident că cei în cauză nu au fost în atenția ofițerului pentru opinii și opțiuni politice. Suspiciunile erau legate de infracțiuni la adresa securității statului și avuției naționale, așa cum erau ele descrise ca fapte și incriminate la acea vreme. Atât în rapoartele de deschidere și închidere a DUI cât și în notele de analiză, nu se face nicio referire la atitudini politice sau de critică la adresa regimului. De asemenea, „imixtiunea” nu a fost „arbitrară” și nu a avut nicio legătură cu „viața privată” a celor în cauză. Așa cum a explicat și demonstrat, existau semnalări privind suspiciuni de ilegalități, solicitările de informații fiind în totalitate în legătură cu misiunile funcției aflate în exercițiu. În niciun document din cele prezente la dosar nu se are în vedere viața privată a persoanelor presupus a fi fost afectate. De altfel, cum lesne se poate observa, în cele două cazuri era vorba de o muncă operativă în legătură cu două persoane recrutate (cazul "COTOFANA") sau în curs de recrutare (al doilea caz ce o privește pe IC) în sistemul informativ. Deci, nu s-ar putea aprecia că viața privată a acestora a fost afectată, cât timp vorbim de interacțiunea unui ofițer de securitate cu două persoane colaboratoare ale Securității.

În 1987, pârâtul abia terminase cursurile de formare ca ofițer de informații. Acesta este motivul pentru care se afla în faza în care încă nu preluase dosare importante de activitate operativ-informativă, nici toate "sursele" aferente, fapt pentru care rapoartele sale erau semnate în comun, sau treceau prin mai multe avize. De cele mai multe ori, cu excepțiile aflate la dosar, ordinele erau verbale, iar duritatea conducerii era recunoscută.

În acest context, închiderea DUI „COTOFANA” s-a reușit datorită faptului că pârâtul a garantat personal pentru SR (persoana de legătură din "interior" a COTOFANEI, care cunoștea datele privind tarifele preferențiale acordate agențiilor externe cu privire la zborurile TAROM), într-o discuție cu Col. [REDACTAT], la care a participat și SR, la sediul USLA, în care:

- se examina o sesizare din partea unei alte unități,
- existase un ordin de deschidere al șefului D.S.S.,
- existaseră atitudini suspecte ale persoanei în cauză - în special la "exterior" în relațiile cu DV și nu numai, etc.
- existase și o altă adresă care învedera aceeași atitudine suspectă a persoanei în cauză în chiar anul închiderii dosarului.

Exclusiv prin această intervenție a pârâtului, conducerea unității a fost de acord să închidă acel dosar, fără să se întreprindă măsuri complexe prevăzute de Ordinul 00311. Este de remarcat și faptul că, dacă cei în cauză săvârșeau fapta care fusese semnalată, ofițerul desemnat cu sarcinile operative era trimis în Tribunalul Militar, acuzat de fapte de neglijență în serviciu.

În legătură cu acest aspect, pârâtul s-a aflat în atenția Direcției de Cercetări Penale a DSS în perioada 18-21 decembrie 1989 pentru faptul că o lucrătoare de la „telex” (compartiment aflat în responsabilitatea sa operativă) retransmisese un mesaj de amenințare la adresa lui Ceaușescu, primit pe telexul de comunicații aeronautice de la Praga, la toate aeroporturile din țară. Pârâtul a reușit să anuleze, cu acea ocazie, ordinul șefului DAvC, prin care acea lucrătoare era dată afară din serviciu, ordin emis la cererea comandantului USLA.

Sarcina „S” reprezenta o minimă măsură în cazul semnalării unor relații neoficiale cu cetățeni străini, sau la semnalarea intenției de a rămâne ilegal în străinătate. În fapt, conform prev. Ordinului nr. 00665/1975, unitatea „S” deschidea toată corespondența externă, selecta și semnala pasaje din conținut unităților de linie - art. 3 și 4. Deci, așa numita „violare a corespondenței” avea loc indiferent de implicarea pârâtului în activitățile specifice, considerate la acea vreme de "securitate națională". În momentul în care exista sarcina „S”, erau transmise solicitantului extrase cu pasaje care îl interesau pentru rezolvarea cazului și numai în legătură cu problema pentru care a fost deschis cazul. Sarcina „ICT” era exploatată exclusiv pentru problema de securitate pentru care s-a deschis DUI. Nu interesau și nu ajungeau la dosar convorbirile pe probleme private, ci numai cele care aveau legătură cu deschiderea DUI.

Ofițerul (în grad de locotenent) de securitate BADEA ION nu a avut inițiativa deschiderii celor două DUI reclamate, ci a acționat în activitatea sa specifică, cu toate diligentele profesionale posibile în acea perioadă, pentru închiderea lor, folosind minimul de măsuri de securitate admise pentru acest obiectiv; în acest mod, nu „o îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”, ci a acționat pentru ca cei urmăriți să fie puși în drepturile lor legale și firești.

Motivele acțiunilor se refereau clar, în acea perioadă, conform articolelor de lege menționate, la suspiciuni de activități ilegale desfășurate de persoanele investigate; așa cum a arătat, tentativa de a rămâne ilegal în străinătate - agravată de deținerea de secrete, relațiile neoficiale cu cetățeni străini - agravate de faptul că cetățeanul era partener de afaceri al Companiei de Stat TAROM, constituiau fapte penale. În niciun document din dosar nu se face referire la interesele politice ale regimului comunist, la opinii critice la adresa aceluși regim, toate datele obținute și înscrise în analize neavând legătură cu viața privată a celor urmăriți. În plus, imixtiunea nu a fost arbitrară, ci a fost făcută în baza unor semnalări privind suspiciuni de încălcare a legilor țării.

Niciuna dintre acțiunile incriminate pe Petentă nu avea la bază motive politice, clarificarea unor astfel de suspiciuni relaționate cu securitatea națională făcând obiectul muncii de informații și în prezent.

Dreptul la secretul corespondenței nu a fost încălcat de pârât în mod arbitrar, întrucât acest drept era oricum suprimat în mod universal valabil la acea vreme, prin activitatea instituționalizată a Unității Speciale „S”.

Persoanele urmărite, atunci când au ales să desfășoare activități supuse reglementărilor de securitate națională, și-au asumat explicit obținerea avizului de securitate (eliberat de USLA), precum și verificările pentru obținerea acestuia și menținerea valabilității lui.

Ultima critică a acțiunii avansate de CNSAS este legată de reprezentarea în formă condiționată a calității de lucrător al Securității, însăși prevederile normative ale art. 2 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată și modificată /completată prin Legea nr. 293/2008, respectiv:

a) Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945 -1989 și

b) în calitatea menționată la pct. a), să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Or, cea de a doua condiție nu este îndeplinită. În speță, USLA nu se ocupa cu suprimări de drepturi, ci cu avizarea acestor drepturi (referitor la libera circulație în afara țării, restricționată de regimul comunist prin legi, ordine și decrete, nu de ofițerii și subofițerii de Securitate care erau obligați să respecte și să aplice legea, în caz contrar erau judecați de Curtea Marțială) și, implicit, monitorizarea respectării limitelor normative și operative privind securitatea națională, cunoscute și însușite de aplicanții la avizare - cum erau și subiecții DUI reclamate de CNSAS în speța de față. De remarcat că acțiunea de

constatare nu este nicidecum introdusă de o persoană afectată în timpul regimului comunist de rele tratamente ale sistemului de securitate, ci de CNSAS la inițiativa unui redactor de ziar.

Pentru toate aceste argumente, a solicitat respingerea acțiunii în constatare ca neîntemeiată.

Reclamanta CNSAS a depus la dosar răspuns la întâmpinare, prin care a combătut apărările formulate de pârât.

Pentru dovedirea cererii, reclamanta a solicitat proba cu înscrisuri, probă ce a fost încuviințată de instanță și administrată în cauză.

Analizând cererea de față prin prisma motivelor invocate de reclamantă, a apărărilor formulate de pârât și a înscrisurilor atașate la dosar, Curtea constată următoarele:

Dispozițiile art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „*orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv de ofițer acoperit, în perioada 1945 – 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului*”.

Din cuprinsul acestei prevederi legale, rezultă că pentru a se putea reține calitatea invocată, trebuie îndeplinite următoarele condiții:

1. *Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989.*

Din înscrisurile existente la dosarul cauzei, reiese că pârâtul a angajat al fostei Securități, având gradul de locotenent în cadrul Unității Speciale de Luptă Antiteroristă (1987-1989).

Așa cum a recunoscut chiar pârâtul, acest a avut calitatea de ofițer de informații, după ce a urmat un curs de inițiere în munca de informații cu durata de 4 luni. Dubla calitate, de militar și ofițer de informații, nu exclude încadrarea în textul legal de mai sus.

În raport de aceste aspecte, Curtea apreciază îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG nr. 24 / 2008, în sensul că pârâtul a avut calitatea de ofițer al Securității.

2. *În calitatea menționată la punctul 1, persoana să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.*

Curtea apreciază că și această condiție este evident îndeplinită în cauză, prin acțiunile expuse pe larg în cererea de chemare în judecată.

În această calitate, pârâtul i-a urmărit informativ pe titularii dosarelor menționate în acțiune, respectiv pe d-na C.D.T., motivat de „*clarificarea suspiciunilor referitoare la natura relațiilor celei în cauză cu cetățenii străini, îndeosebi cu D.V. și dacă prin aceste relații s-au cauzat prejudicii companiei Tarom*”, și pe d-na I.C., justificat de faptul că „*șeful Agenției Centrale Tarom, N.F., ar fi afirmat că este posibil ca I.C. să rămână ilegal în străinătate*”, precum și de faptul că „*la 13.08.1988 s-a primit o anonimă din partea unei pasagere nemulțumite/.../și care afirmă că I.C. și-ar pregăti rămânerea ilegală în S.U.A.*”

a) Motivul menționat, ce a determinat pârâtul ca în anul 1986 să propună deschiderea unui dosar de urmărire informativă a dnei C.D.T., are ca temei evenimentele semnalate începând cu anul 1983, când „*/.../ a fost semnalată în mod repetat că, cu ocazia deplasărilor în interes de serviciu în străinătate, îndeosebi în Belgia, avea o comportare necorespunzătoare, întreținea relații neoficiale cu D.V.. directorul firmei <Maxitours>, nu respecta indicațiile primite din partea oficiului nostru diplomatic de a merge la tratative numai însoțită etc. Ca urmare, în urma intervențiilor noastre, a fost mutată de*

pe spațiul Belgia în anul 1984. Cu toate acestea, C.D.T. a continuat să aibă o conduită necorespunzătoare pe timpul deplasărilor în exterior, întreținând mai departe legături neoficiale cu cetățeni străini despre care nu informa. Astfel, în 1986 a fost semnalată cu comportare neadecvată și cu relații cu cetățeni străini pe timpul efectuării unei deplasări în Grecia și Israel. Precizăm că în anul 1980, cea în cauză a fost recrutată în calitate de informatoare de către Direcția a III-a pe bază de material compromițător, fiind folosită în d.u.i. (dosar de urmărire informativă - n.n.) <Victor> până în luna iulie 1986."

Activitățile desfășurate de către pârât rezultă, în primul rând, din notele de analiză a dosarului de urmărire informativă „Coțofana” (numele conspirativ de urmărire al dnei C.D.T.), documente întocmite și semnate olograf de către acesta, în finalul cărora propune o serie de sarcini și măsuri, pe baza celor constatate prin dirijarea rețelei informative, în baza măsurilor de tehnică operativă de interceptare a convorbirilor telefonice și a măsurilor de interceptare a corespondenței.

De asemenea, participarea pârâtului la instrumentarea dosarului privind urmărirea informativă a numitei C.D.T. rezultă indubitabil și din conținutul următoarelor documente:

-nota informativă, datată 30.01.1989, notă preluată conform antetului de către pârât, în care acesta menționează „materialul a fost furnizat ca urmare a instructajului efectuat și va fi exploatat în d.u.i. <Coțofana>” (dosar I 543407, voi. 1, f. 113);

-raportul, datat 14.08.1989, întocmit și semnat olograf de către pârât, în cuprinsul căruia pârâtul, raportat la „o informație referitoare la relațiile existente între RM, cetățean pakistanez și două lucrătoare la Agenția Centrală Tarom, respectiv CD. și M.L.” propune măsuri de verificare a acestei informații, dintre care: „Rețeaua informativă: sursa R.C. de la locul de muncă al C.D.T. va fi instruită să stabilească dacă aceasta intră în contact cu RM la venirea acestuia în țară și conținutul discuției purtate; contactarea legăturii oficiale V.T., în scopul depistării unor eventuale intervenții făcute pentru cel în cauză; instruirea surselor <Ingrid>, <Beatrice>, pentru a ne sesiza activitatea celor două lucrătoare și raporturile cu R.M.”; „se va studia cu sprijinul Serviciului 3 conținutul celor două scrisori.”; „Măsuri T.O. (tehnică operativă) de tip I.C.T. (interceptarea convorbirilor telefonice) la telefonul /.../, pentru a stabili în perioada 16 - 19.08.1989 natura discuțiilor purtate de RM. cu cele în cauză.” (dosar 1543407, voi. 1, f. 125).

În acest context, se face precizarea că punerea în aplicare a măsurii interceptării convorbirilor telefonice ale titularii este confirmată de vol. 2 al dosarului 1543407, în care se regăsesc materiale de tehnică operativă din anul 1989, documente pe care figurează indicativul 0620/52/B.I., ce aparține It. BADEA Ion, respectiv filele 14-19.

b) Participarea pârâtului la instrumentarea dosarului privind urmărirea informativă a numitei I.C., în vederea clarificării informațiilor privind intenția acesteia de a „rămâne ilegal în străinătate”, rezultă indubitabil din nota informativă, datată 31.07.1989, preluată de către domnul Badea Ion în calitate de ofițer de legătură al sursei „Anca”, document pe care acesta a notat și semnat olograf următoarea mențiune: „Materialul a fost furnizat ca urmare a instructajului efectuat și va fi exploatat în D.U.I. (dosar de urmărire informativă) <Negustorii>. Sursa se află în anturajul apropiat al obiectivei și a fost instruită să urmărească în continuare comportamentul celei în cauză. Informațiile vor fi verificate și prin sursa <Vivi>.” (dosar I 309818, voi. 1, f. 88).

De asemenea, urmărirea persoanei verificate de către pârât reiese și din nota raport, datată 02.08.1989, din cuprinsul căruia se poate reține activitatea acestuia pe linia clarificării motivului determinant al deschiderii d.u.i. „Negustorii”, respectiv „/..I am purtat discuții pe tema celei în cauză cu sursele <Anca> (din anturajul apropiat al soților I.) și <Vivi>, care au afirmat că nu cunosc ca I.C. să fie cunoscută cu probleme la securitate” (dosar 1309818, voi. 1, f. 89).

Prin urmărirea unor persoane cu ajutorul informatorilor și prin aplicarea unor măsuri ca cele citate anterior, pârâtul a obținut date referitoare la anturajul, preocupările și viața de zi cu zi a celui urmărit. Prin urmare, derularea unor astfel de măsuri presupunea implicarea ofițerului în obținerea informațiilor primite. Măsurile întreprinse sau încuviințate de către pârât au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare și la acea dată, acțiunile presupunând grave imixțiuni în viața privată. Astfel, observând conținutul informațiilor din documentele citate mai sus, există o evidentă încălcare a dreptului la viață privată (art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului).

De asemenea, au fost dispuse de către pârât măsuri de interceptare a corespondenței („măsuri S”), ceea ce duce la încălcarea dreptului la secretul corespondenței, drept ce era reglementat de prevederile art. 33 din Constituția României din 1965.

În consecință, Curtea reține că și a doua condiție prevăzută de dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG 24/2008 este îndeplinită. Toate aceste acțiuni ale pârâtului, vizând urmărirea îndeaproape a întregii vieți a unor persoane, dar și opiniile acestuia constituie activități prin care s-au suprimat /îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Faptul că însăși persoana urmărită ar fi încălcat legislația în vigoare la acea dată (care interzicea relațiile suspecte cu străinii) și faptul că pârâtul ar fi urmat ordinul superiorului sau legislația de la acea dată nu pot reprezenta apărări valide, ținând cont de faptul că orice regim dictatorial își legitimează măsurile de încălcare a drepturilor și libertăților individuale. De asemenea, faptul că asupra persoanei urmărite nu s-au aplicat în concret măsuri cu caracter abuziv nu este relevant, cât timp înseși acțiunile de urmărire și de violare a dreptului la viață privată reprezentau prin ele însele măsuri cu caracter abuziv.

De asemenea, nici faptul că pârâtul ar fi ajutat la închiderea altor dosare informative sau la atenuarea represaliilor asupra persoanelor urmărite, faptul că nu pârâtul a determinat racolarea surselor ci acesta doar folosea surse racolate de alți ofițeri, niciuna din aceste apărări, care descriu modul în care funcționa sistemul de informații al regimului comunist, nu poate justifica încălcările drepturilor și libertăților fundamentale ale omului care se produceau în timpul acestor supravegheri; faptul că aceste încălcări se făceau în mod sistematic, aspect invocat de pârât în apărarea sa, este de natură să agraveze răspunderea sa, iar nu să o reducă.

Astfel, apărarea pârâtului în sensul că dreptul la secretul corespondenței nu a fost încălcat de pârât în mod arbitrar, întrucât acest drept era oricum suprimat în mod universal valabil la acea vreme, prin activitatea instituționalizată a Unității Speciale „S”, nu poate fi interpretată decât ca o recunoaștere implicită a încălcării acestui drept.

În ceea ce privește aspectul că acțiunea de constatare nu este nicidecum introdusă de o persoană afectată în timpul regimului comunist de rele tratamente ale sistemului de securitate, ci de CNSAS la inițiativa unui redactor de ziar, Curtea constată că, potrivit prev. 3 lit. y) din Ordonanța de Urgență nr. 24/ 2008 republicată, are drept de sezină în ceea ce privește verificările CNSAS „*orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și **presa scrisă și audiovizuală...** în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții:...*y) persoanele cu funcții de conducere, inclusiv membru al consiliului de administrație în regii autonome, companii și societăți naționale, societăți comerciale având ca obiect activități de interes public sau strategic, precum și membrii conducerii fundațiilor, asociațiilor și filialelor care activează pe teritoriul României,

inclusiv fondatorii acestora." Pârâtul are calitatea de membru fondator al Asociației Profesionale a Detectivilor Particulari Privati.

În concluzie, pentru considerentele evidențiate, Curtea constată că în cauză sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, astfel că urmează să dispună, în temeiul art. 11 din acest act normativ, admiterea acțiunii și constatarea calității de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite cererea formulată de reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr.55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **Badea Ion**, cu domiciliul în [redacted]

Constată calitatea de lucrător al Securității a pârâtului.
Cu drept de recurs în 15 zile de la comunicare, recurs ce se va depune la prezenta instanță.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, azi 13.09.2015.

**PREȘEDINTE
MARCHIDAN ANDREEA**

**GREFIER
CONSTANTIN DOINA**

Red/tehn.jud.M.A./4 ex.
Data red. 29.09.2015